

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Peccatis Et Gratia

Vindalium, 1646

Cap. VII. De necessitate gratiæ ad ama[n]dum Deum, vt naturæ
auctorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38789

DE GRATIA. CAP. VI. 229

moralia opera alia sint aliis longè difficiliora , non mirum est quòd gratiæ auxiliium requiratur ad vnum , non ad aliud. Vnde ex communiore sententia , potest homo naturæ viribus leuiores tentationes superare, non tamen difficiliore, sine speciali auxilio.

Dices 5. Magna est Dei gratia, quod te constituat in iis circumstantiis, in quibus videt, te bene operaturum. Respondeo 1. vix credi posse, iure ipso creationis, & conseruationis nullas deberi homini circumstantias , in quibus vel semel sit bene moraliter operaturus 2. eo dato, quòd homo eliciat actum aliquem honestum, id vt summum referendum esse in beneficium aliquod extrinsecum non autem in gratiam aliquam internam, concursui generali superadditam, quæ per se sit causa operis.

CAPVT VII.

*De necessitate gratia, ad amandum
Deum vt natura auctorem.*

CONCLUSIO I.

POtest in natura homo lapsa, Deū aliquo modo diligere sine auxilio gra-

ria.) Probatur 1. ex eo quòd Concilia dñi negant amorem Dei haberi posse sine gratia, non de quacunque illius dilectione loquuntur, sed de ea quæ fit vt oportet ad salutem. Ita Arausic. 2. can. 25. & Trident. sess. 6. can. 3.

Probatur secundò ratione; nam homo per lumen naturale cognoscit Deum existere, eumque esse infinitè perfectum, & summè bonum; item se ab illo pendere quoad esse, & conseruari, atque adeò valde dignum esse qui ametur. Quidni ergo poterit hominis voluntas propriis viribus, in aliqualem saltem, Dei amorem prorumpere? Præsertim cum negari non possit, quin homines virtute, aut ingenio præstantes, parentesque nostros, & alios quibus beneficio aliquo obstricti sumus, naturaliter diligamus.

Dices 1. nullum pietatis opus fieri potest sine gratia, sed quæuis dilectio Dei est opus pietatis ex Augustino epist. 29. ergo, &c. Respondeo dilectionem aliquam esse opus pietatis tantum naturalis, ad quam non requiritur gratia; aliã verò supernaturalis, de qua antecedens intelligendum est.

Dices 2. imperfectus Dei amor est dispositio ad perfectam charitatem, adeoque ad gratiã sanctificantem; at nulla

DE GRATIA. CAP. VII. 231
talis dispositio haberi potest sine gratiæ
auxilio. Respondeo maiorē falsam esse,
loquendo de amore imperfecto, qui in
Deum vt naturæ auctorem tendit: ille
enim est naturalis, ac proinde non potest
propriè ad gratiam disponere.

Dices 3. omnis amor Dei vel est bene-
uolentiæ, vel concupiscentiæ, posterior
non est honestus, ac proinde de eo hîc
non agitur; prior verò est supernatura-
lis ordinis. adeoque haberi non potest
sine grâtiæ auxilio. Respondeo hîc duo
falsa supponi. 1. amorem concupiscentiæ
erga Deum non esse honestum, nam cum
verè Deus sit bonum nostrum, & finis
noster, amor quo vt talem eum diligi-
mus, inordinatus esse nequit. 2. omnem
amorem beneuolentiæ erga Deum esse
supernaturalem, oppositum enim sequen-
ti conclusione probabitur.

Dices 4. Augustinum nobis aduersari
epist. 107. cum ait, liberum arbitrium
ad diligendū Deum primi peccati gran-
ditate perdidimus. Respondeo sensum
esse, nos per peccatum amissā charitate,
consequenter amississe facultatem seu po-
tentiam ad diligendum Deum, vt oportet
ad salutem.

CONCLUSIO II. Potest ho-
mo in natura lapsa, diligere Deum amo-

re aliquo benevolentiae, sine auxilio gratiae.) Probatum, quia si non potest, hoc est, quia omnis amor benevolentiae erga Deum est supernaturalis, at hoc falsum est, cum ipsa ratio naturalis superiori lumine minime illustrata dicat, Deum à nobis ex benevolentia amandum esse, ut pote inter res naturales maximè bonum & perfectum; Voluntas autem & intellectus sunt potentiae inter se ita ordinatae, ut quod iste naturaliter amplectendum esse iudicat, illa per se propriis viribus amplecti possit. Cum ergo eiusmodi actus sit naturalis, nulla ratio est cur nequeat voluntas propriis viribus, in eum prorumpere.

Confirmatur, nam cum amor ille sit ordinis naturalis, voluntas secundum se est illi sufficienter proportionata, adeoque non requiritur auxilium gratiae, ut principium necessarium ad producendum physice talem actum. Aliunde verò non est gratia necessaria, tanquam principium extrinsecum remouens impedimèta, quae voluntatem alioqui potentem, à praedicto amore retardare possent; non enim semper occurrunt eiusmodi impedimenta, ut patet in eo simplici complacentiae affectu, quo homo vult Deo omnes perfectiones naturales, quas habet,

Dices 1. amor amicitiae & amor benevolentiae idem sunt; at nulla est amicitia naturalis hominis ad Deum ex S. Thom. 2. 2. q. 25. art. 1. ergo nec benevolentia, ac proinde Deus non potest diligi amore benevolentiae, sine gratia. Respondeo 1. maiorem falsam esse, cum amicitia includat amorem, non autem simplex benevolentia, ut notat S. Doctor loco citato. 2. falsam item esse minorem, & contra S. Thomam ibidem, ut non obscure ex eo colligitur, quia docet amicitiam fundari in aliqua communicatione, quare cum fit communicatio hominis ad Deum, non modo quoad bona supernaturalia, sed etiam quoad naturalia, non tantum inter illos esse potest amicitia supernaturalis, sed etiam naturalis.

Dices 2. unica est in Deo bonitas, adeoque unius tantum rationis benevolentia ad eum terminari potest, eò quòd actus ab obiecto formali sumunt suam speciem. Est autem aliqua benevolentia supernaturalis erga Deum, ut constat ex Scriptura, & Patribus, ergo nulla naturalis admitti debet. Respondeo ad terminandas varias species benevolentiae, satis esse quod Dei bonitas etsi unica, apprehendatur ut potens communicare bona diversorum ordinum, nempe natu-

ralia, & supernaturalia.

Dices 3. amor benevolentiae est idem ac amor super omnia, quia amat soli Deo perfectionem, & bonitatem infinitam: atqui amor Dei super omnia non potest haberi sine auxilio gratiae, ergo nec amor benevolentiae. Respondeo per amorem Dei super omnia vulgò non intelligi, amorem illum benevolentiae qui tantum est affectiuus, sed obediẽtialẽ, qui præterquam quòd Deo sincere amat suam bonitatem infinitam coniunctus est cum firmo proposito obediendi illius voluntati omnique studio cauendi quaecunque ab ea tantisper auertere possunt.

CONCLUSIO III. Non potest homo in natura lapsa, propriis viribus amare super omnia Deum, vt naturæ authorẽ.) Probatũ, nam ille dicitur amare Deum super omnia, qui per absolutum decretum proponit illi in omnibus placere, omniaque illius præcepta quocunque tempore seruire, & peccata opposita fugere, ita vt si Deus præcise vt author naturæ super omnia diligatur, in tali amore virtualiter includatur firmum & efficax propositum, seruandi totam legem naturalem, & cauendi omnia peccata mortalia illi repugnantia. Atqui non potest homo in natura lapsa, pro-

DE GRATIA. CAP. VII. 238

priis viribus habere firmum & efficac:
propositum seruandi longo tempore to-
tam legem naturæ; cùm talis obseruatio
naturæ viribus sit impossibilis, vt cap.
sequenti dicemus: ergo neque potest
propriis viribus amare super omnia Deū,
vt naturæ authorem, saltem actu abso-
luto, & de se efficaci, de quo tantum
agimus.

Dices 1. Amor prædictus est ordinis
naturalis, ergo naturæ viribus obtineri
potest. Non sequitur, quia etsi amor ille
non excedat vires phycas voluntatis
humanæ, per se spectatæ, eas tamen su-
perat si spectentur difficultates, sine gra-
tia diuina insuperabiles, quæ nunc occur-
runt in diuturna totius legis naturalis
obseruatione, & fuga omnium peccatorū
ipsi repugnantium. Hinc enim fit, Dei
amorem perfectum, & super omnia, cum
debeat includere firmam & absolutam
voluntatem, seruandi longo tempore to-
tam naturæ legem esse naturaliter im-
possibilem, eò quòd non potest voluntas
suis viribus efficaciter velle facere id,
quod per easdem vires, sine speciali au-
xilio, facere non potest.

Dices 2. Potest homo in hoc statu crea-
turam aliquam super omnia diligere, er-
go & Deum, præsertim cum habeat pro-

ensionem naturalem ad eum hoc modo amandum. Non sequitur, tum quia res sensibiles meliùs cognoscuntur, quàm Deus, atque adeò faciliùs amari possunt; tum quia amor Dei super omnia virtualiter includit obseruantiam omnium præceptorum naturalium, idque per longum tempus, in amore creaturæ nihil simile reperitur. Quare etsi homo lapsus habeat naturalem inclinationem ad Deum super omnia diligendum, ea est impedita propter appetitum sensitium, & tentationes externas, adeoque non potest in actum reduci, sine speciali auxilio.

Dices 3 Potest nunc homo quod posset in pura natura, at tunc posset naturaliter Deum amare super omnia, quia haberet præceptum ita illum amandi, & tamen careret gratia. Respondeo, supposito quòd in statu puræ naturæ, teneretur homo Deum amare super omnia, consequenter illi daretur auxilium aliquod ordinis naturalis, per quod eiusmodi præceptum exequi posset: hoc enim planè consentaneum esset suauis dispositioni diuinæ prouidentiae, quæ nunquam deest in necessariis & creaturas omnes siue rationales, siue irrationales per media suis naturis proportionata, ad fines suos dirigit.